

Nr 374.

Av herr **Andersson** i Stockholm m. fl., *angående lagstiftning till åstadkommande av mera hygieniska och billigare bostäder.*

Vid 1931 års riksdag framförde den kommunistiska gruppen en motion angående åstadkommande av hygieniska och billiga bostäder. Trots att motionen då blev avslagen, är kravet så berättigat, att vi ånyo framföra detsamma.

De dåliga bostädernas ofördelaktiga inverkan på folkhälsan är obestridlig. En betydande procent av alla sjukdomar alstras i de ohygieniska bostäderna. Vi gävo i motion nr 293 i andra kammaren vid 1931 års riksdag utförliga exempel på dessa förhållanden. Framför allt i de större städerna tvingas arbetarna in i lägenheter av ovan angiven art på grund av de höga hyrorna. Vi gävo i den nyssnämnda motionen vid förra årets riksdag utförliga bevis för, huru tomtpriser och fastighetspriser jobbas upp och huru fastighetsägarna genom oerhört höga hyror tilltvinga sig ränta på de uppjobbade värdena. Vi skola här icke återupprepa de skäl, som givas för vidtagande av åtgärder på detta område, utan endast erinra om den inverkan, som de höga hyrorna i en stad som Stockholm ha på levnadskostnaderna. Det är hyresnivån i Stockholm, som i levnadskostnadshänseende för denna ort upp, så att skäl föreligga för icke endast det ortstillägg, som föregående års riksdag beviljade statstjänarna, utan för ytterligare ett sådant tillägg.

För arbetarna å dessa orter med höga hyror och sålunda höga levnadskostnader bli löner, som eljest någorlunda skulle räcka till täckande av levnadskostnaderna, nu alldeles otillräckliga. De medel, som genom förhållandena på bostadsmarknaden, pressas in till fastighetsägarna, de måste pressas ur det övriga näringslivet. De tvinga arbetarna till att avstå från kläder och föda, varav de äro i stort behov. Deras köpkraft minskas, vilket i sin tur avsevärt inverkar på lantbrukarnas möjligheter att vinna avsättning för sina produkter. Vi påvisade i den nyssnämnda motionen, att talet om byggnadsarbetarnas löner såsom orsak till den gällande hyresnivån saknar grund, och vi vilja ytterligare understryka, att det är de uppjobbade fastighetsvärdena, som grundlägger hyrespriserna.

Alla, utom de som genom höga hyror tillskansa sig ockrarräntor, måste hava intresse av, att hyresnivån pressas ned till det normala. Därigenom skulle arbetarnas löner räcka bättre för verkliga behov. Detta skulle medföra ökad avsättning för industri- och lantbruksprodukter, det skulle medföra minskade utgifter till sjukvård och fattigvård. Detta

några exempel på vad ett effektivt ingripande på bostadsmarknaden skulle betyda.

I anslutning till vad vi sålunda anfört vi få härmed föreslå,

att riksdagen måtte besluta hos Kungl. Maj:t hemställa om utredning och framläggande av lagförslag till 1933 års riksdag angående:

1) minimifordringar som skola ställas på lägenhet, vilken skall användas till bostad, för att denna ur hälso- och andra synpunkter skall fylla sitt ändamål,

2) genomförande av en effektiv bostadsinspektion för såväl städerna som landsbygden, vilken övervakar lagens efterlevnad,

3) nedskrivning av alla tomt- och fastighetsvärden, så att alla jobbarevinster bortskrivas och hyrorna fastställas efter det på sådant sätt beräknade fastighetsvärdet,

4) grunder för hyresersättning, vari föreskrives, att hyran högst får sättas så, att den täcker verkliga omkostnader för fastigheten samt 5 procent ränta på det verkliga fastighetsvärdet, till vilket räknas endast på godkännbart sätt i fastighet investerat kapital.

Stockholm den 22 januari 1932.

Edoff Andersson.

K. Kilbom.

J. P. Dahln.

Aug. Spångberg.

Verner Karlsson.

Nils Flyg.

Viktor Herou.

Oscar Ohman.